

τούς πλουσίους. Ἡ ἐργασία αὐτῆς ἀρκεῖ ὅπως χορηγήσῃ αὐτῇ τὴν εὐζωΐαν καὶ δι' ἀμοιβαίας ἀγάπης, ἀμοιβαίας ἀφοσιώσεως, ἀπολαύῃ εὐδαιμονίας, ἣν μόνῃ ἢ περιουσία ἀδυνατεῖ νὰ παράσχω. Οὕτω δὲ οὐδέποτε θ' ἀκούσητε αὐτὴν λέγουσαν ὅτι ἡ εὐτυχία εἶνε χιμαιρική καὶ δυσεὔρετος. . . . διότι τσοῦτον καλῶς κατώρθωσε νὰ τὴν εὔρη.

ZACHAROYLA M. LAMNH

ΠΑΡΑΒΟΛΗ

Εἶν' ὡμορφὴ σὰν τὴ θεὰ τὴν ἀφρογεννημένην
 Ὡμορφὴ σὰν τὸν πειρασμὸ καὶ σὰν τὴν ἀμαρτία·
 Ὡμορφὴ σὰν τὴν ἀνοιξί· τὴν ἀνθομυρισμένην
 Ὡμορφὴ σὰν τὸν ἄγγελο ποῦ δείχνει ἡ φαντασία·
 Εἶν' ὡμορφότερη ἀπ' αὐτὰ κι' ἀν' εὐρω κι' ἄλλα δέκα.
 Τώρα τὸ βρῆκα. Εἶν' ὡμορφὴ—σὰν ὡμορφὴ γυναῖκα.
 Ἔτσι βαθὺς σὰν οὐρανὸς εἶν' ὁ οὐρανὸς μονάχα·
 Καὶ σὰν τὸν ἥλιο φωτερὰ μόνος ὁ ἥλιος λάμπει.
 Καὶ τί φαντάσθηκεν ὁ νοῦς, καὶ τί γεννήθη τάχα,
 Ποῦ μὲ γυναίκα ὡμορφιά σὲ μιὰ γραμμὴ γιὰ νᾶμπη;

Ἄιδελλέργη, Σεπτέμβριος 1890.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Θ. ΜΑΝΟΣ

PAUL D' ESTOURNELLES DE CONSTANT

ΔΙΟΝΥΣΟΥΛΑ

Λιθάρα δὲν εἶναι σύνηθες χωρίον· ὀλίγους κατοίκους ἀριθμεῖ, διακοσίους ἢ τριακοσίους τὸ πολὺ, ἀλλ' εἶναι τις βέβαιος, ὅτι ἐκεῖ θὰ εὔρη ἀγαθοὺς ἀνθρώπους. Αἱ οἰκίαι, ἠθροισμένα ἐπὶ τῆς κλιτύος λοφίσκου, εἰσὶ καθαράι, καίτοι μικραί· ἐξωθεν, οἱ τοῖχοι στίλβουσιν ὑπὸ τὸν ἥλιον, ἐν τῷ μέσῳ τῶν ἀπεριφράκτων κήπων, μεστῶν συκῶν καὶ ἀμυγδαλῶν. Οἱ πλουσιώτατοι δύο μόνον δωμάτια ἔχουσι, δροσερὰ καὶ σκοτεινά, ἐρημούμενα πάντοτε κατὰ τὸ θέρος· ἐκάστη οἰκογένεια, ἐν ὅσῳ ὁ καιρὸς εἶναι θερμὸς, διαμένει εἰς τὸ ὑπαιθρον, καὶ ὁ βίος πα-

ρέρχεται ἐκεῖ ὁλόκληρος σχεδὸν ὑπὸ τὸν οὐρανόν, ἐγγύτατα τῆς θαλάσσης, ἧς ἡ αἰωνίως ἡσυχος καὶ κυανῆ ἐπιφάνεια ἀντανακλᾷ μὲ τὴν φαιὰν σκιὰν τῶν ὀρέων τὴν διαυγῆ εἰκόνα τῆς λιθάρας.

Ὁ βραδύνας ὁδοιπόρος, ὁ ἀκολουθῶν τὴν ἀπὸ Κορίνθου εἰς Πάτρας ἄγρυσαν, ἐκπληττεται ὅτε διέρχεται νύκτωρ τὸ ἄγνωστον τοῦτο χωρίον. Ἄν σταματήσει πρὸς στιγμὴν πρὸ τῆς σιωπηρᾶς ἐκκλησίας, ἐπὶ μικρᾶς πλατείας στεφομένης ὑπὸ τῆς κορυφῆς τοῦ λοφίσκου, ἀνακαλύπτει ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτοῦ εἰκόνα θελκτικὴν, κατ' ἀρχὰς δυσόριστον, ἀλλ' ἧς ἅπασαι αἱ λεπτομέρειαι ἐξέρχονται μετ' οὐ πολὺ τοῦ σκότους, ὅταν ὁ οὐρανὸς φωτισθῆ ὀλίγον ὑπὸ τῶν ἀκτίνων τῆς πανσελήνου. Ἐν τῷ μέσῳ τῶν μεγάλων δένδρων, αἱ οἰκίαι κείνται ἀτάκτως καὶ κλιμακοειδῶς, καὶ, ὡς αἱ βαθμίδες σεσαθρωμένης καὶ βρυώδους κλίμακος, κατέρχονται μέχρι τῆς ἀκτῆς. Τρεῖς πηγαὶ γλυκέος ὕδατος ἐνοπτρίζονται διαυγέστατα ἐπὶ τῶν τροχάλων, ὡς ἰσάριθμοι ἀργυροὶ δίσκοι, σχηματίζουσαι ῥύακα, ῥέοντα ὡς διαφανῆ ὀθόνην καὶ ἐξαφανιζόμενον εἰς τὴν θάλασσαν. Ὁ στενὸς καὶ βαθὺς λιμὴν μόλις κυμαίνεται, ὑπὸ τὴν ἀνεπαίσθητον διάτασιν τῶν κυμάτων του, τέσσαρα ἢ πέντε ἀλιευτικὰ πλοιάρια καὶ ἀπωτέρω ὁ Κορινθιακὸς κόλπος ἐκτείνεται μέχρι τῆς φαλακρᾶς ἀκτῆς τῆς ἀρχαίας Φωκίδος.

Καὶ αὐτὸ τὸ θέαμα τοῦ χωρίου ἐπιπροσθέτει εἰς τὴν ἄρρητον τῦτην γαλήνην τῆς ὑπνωττούσης φύσεως πλειότερον θέληματρον· ἐκάστη οἰκία ἔχει τὴν θύραν καὶ τὸ παράθυρόν της ἀνοικτά, ἵνα ἀπορροφήσῃ κάλλιον, διὰ τὰς θερμὰς ὥρας τῆς ἐπιούσης, ἅπασαν τὴν νυκτερινὴν δρόσον· ἄνδρες, παιδιά, γυναῖκες ὑπνώττουσι παραπλευρῶς ἐπὶ ξηρῶν φύλλων ἀραβοσίτου ἢ ἐπὶ ἀνδρομίδων· οἱ μὲν φωτιζόμενοι ὑπὸ τῆς σελήνης, οἱ δὲ σκιαζόμενοι ὑπὸ τῶν δένδρων, ἅπαντες ἀδελφικῶς ἠνωμένοι, ἀναπαύονται ἀφόβως, ἐν πεποιθῆσει καὶ εἰρήνῃ.

Ὀλίγοι μῆνες ὅμως ἤρκεσαν διὰ νὰ μεταβάλῃ τὴν λιθάραν. Τώρα βεβαίως δὲν θὰ κοιμηθῶσι πλέον ὑπὸ τὸν θερινὸν οὐρανόν, δὲν θ' ἀφήσωσι πλέον, κατὰ τὴν νύκτα, τὰς θύρας ἀνοικτάς. Τὸ ὥραϊον τοῦτο χωρίον δὲν θὰ φανῆ πλέον, ὅπως κατὰ τὸ παρελθόν, εὐτυχές, καὶ ἐν τούτοις ἡ αἰτία τῆς βαθυτάτης ταύτης μεταβολῆς εἶναι μηδαμινή, καὶ σύγκειται ὁλόκληρος εἰς τὰς ἀπλᾶς ταύτας λέξεις· ὁ Σπύρος ἠγάπησε τὴν Διονυσούλαν.

Ὁ Σπύρος ἦτο υἱὸς βυτιδουργοῦ τῆς λιθάρας· καὶ αὐτός, μέρος τοῦ ἔτους, κατεσκεύαζε κιβώτια προωρισμένα νὰ περιλάβῃ τὰς σταφίδας, ἐξ ὧν ἡ ἀρκύφα ἀκτὴ τῆς Πελοποννήσου παράγει τόσην με-

γάλην ποσότητα. Μετὰ τὴν συγκομιδὴν ἐμισθοῦτο ὡς ναύτης εἰς τὸ πρῶτον ἐλθὸν ἰστιοφόρον δι' ἀκτοπλοΐαν ἐν τῇ Μεσογείῳ, καὶ διέμε-
 νεν ἕξ ἕως ὀκτῶ μῆνας εἰς τὸ ἐξωτερικόν. Τὸ συχνότερον, ὁσάκις ἐπα-
 νήρχετο, ἔφερον ἐμπόρευμα ὅπερ κατώρθου νὰ εἰσαγάγῃ λαθρεμπορικῶς
 καὶ ἐπώλει ἐν Λιθάρα· ἀλλὰ δὲν ἐγνώριζε καλῶς τὸ ἐμπόριον τοῦτο
 καὶ τὰ κέρδη του δὲν τὸν ἐπλούτιζον. Ἐν τούτοις ἔμενον εὐχαριστη-
 μένος, ζῶν ἐλεύθερος διὰ τῆς ἐργασίας του καὶ μόνον εἰς ἑαυτὸν μέ-
 νων ὀφειλέτης, δι' ὃ ἅπαντες τὸν ἠγάπων καὶ τὸν ὑπελήπτοντο· οἱ φί-
 λοι του δὲν τὸν ἐζηλοτύπουσαν ποσῶς, ὅταν τὸν ἐβλεπον τὴν Κυριακὴν
 εἰς τὴν ἐκκλησίαν μὲ τὴν πυκνὴν καὶ πάλλευκον φουστανέλλαν του,
 τὴν πλουσίαν ζώνην του καὶ τὴν τρίχρωμον φέρμελὴν του, ἐν Πάτριας
 ἀγοραστειῶσαν. Αἱ διάφοροι ἐπισκέψεις του εἰς τοὺς μᾶλλον συχνάζομέ-
 νους λιμένας τῆς Ἀνατολῆς εἶχον εἰς ἄκρον ἀποκαλύψῃ ἐν αὐτῷ τὸ
 προσφιλέστατον πᾶσι τοῖς ἔλλησι νέοις αἶσθημα, τὴν φιλαρέσκειαν, καὶ
 τὸ πλεῖστον τῶν οἰκονομιῶν του κατηναλίσκετο εἰς τὴν φροντίδα τῆς
 κοσμησεῶς του. Κατεῖχεν ἐπίσης ὠραῖα ὄπλα· πρὸ πάντων ἐζήλευον
 τὸ ὠραῖον ἐκεῖνο δίκοπον χαντζάρι, τὸ ἔχον ὀγκώδη καὶ γλυπτὴν λα-
 θὴν, ὅπερ τῷ εἶχε πωλήσῃ Ἀλεξανδρινός τις Ἰουδαῖος, καὶ τὸ ὁποῖον
 ἐφόρει πάντοτε εἰς τὴν μέσην. Δὲν ἐπεζήτηε τὰς ἐρίδας, ἀλλ' ἦτο πάγ-
 κοινον, ὅτι δὲν τὰς ἐφοβεῖτο, καίτοι δὲ ἦτο ἰσχυρότατος καὶ λεπτοῦ
 ἐξωτερικοῦ, ἢ ἐξαιρετικὴ ὁμῶς εὐκαμψία καὶ νευρικὴ ἰσχύς του ἦσαν
 γνωσταί, καὶ ἤρκει νὰ ἴδωσι πρὸς στιγμὴν τοὺς μεγάλους μέλανας
 ὀφθαλμούς του ἐξαστράπτοντας καὶ σκυθρωπάζοντας διὰ νὰ ἐννοήσω-
 σιν, ὅτι κατεῖχε πλήρη συναίσθησιν τῆς ἰσχύος του καὶ ὅτι ἐννοεῖ νὰ
 τὴν καθιστᾷ σεβαστὴν. Λεπτὸς μέλας μύσταξ ἐσκίαζε τὸ ἄνω χεῖλός
 του, χωρὶς ν' ἀποκρύπτῃ τὴν λευκότητα τῶν ὀδόντων του, οὗς τὸ με-
 λάγχρουν πρόσωπόν του καθίστα λευκοτέρους. Ἡ κόμη του, βραχυ-
 τάτη, ἦτο παμμέλαινα.

Μετὰ τοὺς μακροὺς τούτους μῆνας τῆς ἀπουσίας, ὁ Σπύρος ἐπανήρ-
 χετο πάντοτε μετὰ χαρᾶς εἰς Λιθάραν καὶ ἴσως, ἂν ἀπετόλμα νὰ εἴπῃ
 ἄπασαν τὴν σκέψιν του, εἰς ἐκάστην ἐπάνοδον, ἠῦχετο ἐνδομύχως νὰ
 μὴ ἀπομακρυνθῇ πλέον οὐδέποτε. Ἀλλ' ἐγνώριζεν ὅτι πτωχὸς ὡς ἦτο
 δὲν ἦτο εὐπαρησίαστος, καὶ οὐδόλως διενοεῖτο νὰ ἐξασκῇ καθ' ἅπαντα
 τὸν βίον του τὴν τέχνην τοῦ πατρός του. Προτιμότερον ἦτο νὰ ζη-
 τήσῃ εἰς τὴν ἀλλοδαπὴν τὸ μέσον διὰ νὰ ζήσῃ ἀνεξάρτητος ἐν τῷ
 χωρίῳ του, καὶ ν' ἀναχωρήσῃ αὐθις ὅταν ἐξαντληθῶσιν αἱ προμήθειαι.

Ν' ἀναχωρῇ, — καθ' ἕκαστον ἔτος, πάντοτε, — ἢ ὑποχρέωσις αὐτῆ

τὸν ἔθλιβεν ὅμως, καὶ τὰ ὀνόματα τοῦ πατρός του καὶ τῶν ἀδελφῶν του δὲν ἀνεπόλει μόνα ὅταν ἐσυλλογίζετο τὰς ἀνησυχίας ταύτας, καὶ τὰς πάντοτε ἀνανεουμένους θλίψεις τοῦ ἀποχωρισμοῦ.

—Θὰ ἔλθῃ μία ἡμέρα καὶ θὰ τὴν χάσω, διελογίσθη ὅταν ἐπεβιβάσθη διὰ τὸ τελευταῖον ταξείδιόν του. Θὰ μὲ λησμονήσῃ, διότι δὲν θὰ μὲ βλέπῃ πλέον. Μήπως δὲν ἐπέρασε τὰ δεκαοκτῶ καὶ δὲν ἔξυρουν τώρα τόσον καιρόν, ὅτι θὰ ἔχῃ τὴν μεγαλείτερη προῖκα καὶ ὅτι εἶναι τὸ εὐμορφότερο κορίτσι τῆς Λιθάρας. Καὶ τί τῆς εἶπα; Τίποτε, τίποτε ἀκόμη. Τὰ λόγια ἑποῦ ἔξαναλέγω μὲ τόσον ἔρωτα καὶ τόσην πίκρα, γιατί νὰ μὴ τ' ἀκούσῃ καὶ μιὰ φορὰ μονάχα! Ἴσως θὰ ἐξέχωνεν ὅτι τὸ σπῆτι μας εἶναι μικρό, ὅτι ἐγὼ δὲν ἔχω ἀμπέλια, ὅτι εἶμαι πτωχός; Ἴσως νὰ μ' ἐδέχετο; Ὅχι, τρελλέ, γιατί αὐτὴ κατάλαβε πῶς τὴν ἀγαπῶ, καὶ μοῦ χαμογελοῦσεν, ὅπως καὶ εἰς τοὺς ἄλλους, καὶ τὸ χέρι της δὲν ἔτρεψε μέσα εἰς τὸ δικό μου χέρι. Ὅταν ἐτραγουδοῦσε, ἡ ματιὰ της ἐστεκόταν εἰς τὴν ἰδική μου ἀπαράλλακτα ὅπως εἰς τοὺς ἄλλους, καὶ τὰ μάτια της δὲν ἐταράζονταν ὅταν ἀπαντοῦσαν τὰ ἰδικὰ μου. Διουσουῖλα, θὰ σὲ χάσω· θὰ γυρίσω κάμμειαν ἡμέραν καὶ σὺ θὰ ἔχῃς πάρῃ ἄλλον ἄνδρα. Θὰ σὲ χάσω.

Ὁ Σπύρος ἐπανῆλθε μετὰ ὀκτῶ μῆνας, καὶ οἱ φίλοι του, μεταβάλλοντας μέχρι Κορίνθου πρὸς ὑπάντησίν του, δὲν τῷ ἔκαμον λόγον περὶ τῆς Διουσουῖλας. Καὶ αὐτὸς δὲν ἀπετόλμησε νὰ προσφέρῃ τὸ ὄνομά της· ἐμάντευε τὴν τρομερὰν ἔννοιαν τῆς σιγῆς ταύτης καὶ ὅταν παρετήρησε τὰς πρώτας οἰκίας τοῦ χωρίου, ἠγνόει ποτέραν νὰ φοβῆται ἐκ τῶν δύο συμφορῶν, τὸν θάνατόν της ἢ τὸν γάμον της.

Ἡ Διουσουῖλα εἶχεν ὑπανδρευθῆ· ἐξάδελφός τις τοῦ Σπύρου, ὁ Κωνσταντῆς, ὁ υἱὸς τοῦ Παναγιώτη, πλούσιος κτηματίας τοῦ χωρίου, τὴν ἔλαβε σύζυγόν του καὶ τώρα αὕτη κατῴκει ἐν τῇ οἰκίᾳ του.

Ὅτε ἔμαθε τὸ συμβῆν τοῦτο, τοῦ ὁποίου μετὰ πικρᾶς ἠδονῆς ἐπέμεινε νὰ γνωρίσῃ τὰς λεπτομερείας πάσας, ὁ Σπύρος δὲν ἠσθάνθη οὔτε ὀργήν, οὔτε σφοδρὰν θλίψιν, ἀλλὰ μεγίστην ἐξασθένεισιν. Διελογίσθη, ὅτι ἔδει νὰ παραιτηθῆ τοῦ ὄνειροπολήματός του καὶ ν' ἀρχίσῃ ἕτερον βίον. Προσεπάθησε μόνον νὰ βλέπῃ τὴν Διουσουῖλαν ὅσον οἶόν τε ὀλιγώτερον καὶ ἐνόμισεν ὅτι ἠδύνατο νὰ συνειθίσῃ νὰ βλέπῃ ἄνευ θλίψεως τὰ ἐρείπια τῆς καταρρευσάσης εὐτυχίας του.

Ἐκρινεν ἑαυτὸν ἰσχυρότατον ἢ πολὺ ἀντίστητον ὅτι ὑπεσχέθη ἑαυτῷ νὰ λησμονήσῃ. Κάματος ἄγνωστος εἰς τὴν ρωμαλέαν φύσιν του τὸν κατέλαβε βραδέως καὶ ὅταν εὔρισκε τὸ θάρρος νὰ συμμερίζηται ἀκόμη

τὰς διασκεδάσεις τῶν φίλων του, ἄρρητος μελαγχολία τὸν ἀπεδίωκε ταχέως· ταυτοχρόνως, ἐξ ἄσυνειδήτου μεταμορφώσεως καθίστατο ὁσημέρα μᾶλλον εὐπρόσιτος εἰς αἰσθήματα ὅλως νέα πρὸς αὐτόν. Ἡ ψυχὴ του, διάθερμος καὶ νέα ἀκόμη, ἐξωθοῦσα αὐτὸν ἄλλοτε διὰ γοργοτάτης ὁρμῆς πρὸς τὴν ἐργασίαν, ἔμαθε νὰ συγκεντροῖ ἀπάσας τὰς δυνάμεις του πρὸς ἀνώτερον σκοπὸν. Πολλάκις ἐξεπλάγη, διότι ἀνεκάλυπτε πέριξ αὐτοῦ φίλους, οὓς δὲν εἶχε κατορθώσῃ νὰ μαντεύτῃ μέχρι τότε καὶ οἵτινες ἐγένοντο ὀλίγον κατ' ὀλίγον οἱ στενοὶ ἔμπιστοι τοῦ πόνου του. Ὁ ἀργυροειδὴς ὑπὸ τὸν πρωῒνὸν ἥλιον καὶ κυανοῦς κατὰ τὴν μεσημβρίαν κόλπος διὰ πρώτην φοράν εἶχεν ἐνώπιόν του ἄφωνον καὶ βαθεῖαν ἔννοιαν, ἣν κάλλιστα νῦν ἐμάντευεν. Ἡρέσκετο νὰ παρακολουθῇ διὰ τῶν ὀφθαλμῶν τὸ μεταβαλλόμενον σχῆμα νέφους, ἐχάρασεν εἰς τὴν μνήμην του τοὺς ἁρμονικοὺς τύπους τῶν ὁρέων τῆς Ροῦμελης, ἅτινα αἰ ἐσπερινὰ ἀκτῖνες ἐκάλυπτον διὰ ροδίνου πέπλου, καὶ ἐθλίβετο νὰ βλέπῃ δένδρον ἀπεψιλωμένον τῶν φύλλων του καὶ κεκαυμένον ἤδη.

Μετ' οὐ πολὺ πάντες παρετήρησαν, ὅτι ὁ Σπύρος μετεβλήθη, καὶ οἱ φίλοι του, οἵτινες ἐπίστευον ὅτι εἶχε πλειότερον θάρρος, ἔλεγον ὅτι ἔπασχεν ἐκ νοσταλγίας διὰ τὴν ἀλλοδαπήν. Οὗτος δὲν ἀπέκρουε τοὺς λόγους τῶν· διότι τὸ εὔρισκε φυσικὸν νὰ μὴ ἐννοῶσι τὴν σκέψιν του. Ὁ ἔρωσ ἀνύψωσε τὸ πνεῦμά του καὶ τὸ κατέστησεν ἀκοινωνήτων.

— Ἐχουν καὶ δίκαιον, διανοεῖτο, καὶ δὲν ἔπρεπε νὰ γυρίσω. Τί χάρι πλέον θὰ εὐρῶ εἰς Λιθάραν; Διατί νὰ μείνω; Τὸ χωριὸν τώρα μοῦ φαίνεται ἔρημον καὶ θὰ εἰμφορέσω νὰ ζήσω κοντὰ σου καὶ χωρὶς ἐσένα;

Μόνῃ ἡ Διονουσίῤα δὲν ἠπατάτο ὡς πρὸς τὴν θλιβεράν ταύτην μεταμόρφωσιν. Αἱ γυναῖκες κατέχουσι λεπτὴν τὴν αἴσθησιν, ἔμφυτον οἰκτον, ἀναζητοῦντα καὶ ἐννοοῦντα τὴν αἰτίαν τῶν κεκρυμμένων πόνων. Ἐνόησε μόνῃ καὶ ἀκόπως τὴν θλιψίν του· ἀφ' ἧς ἡμέρας ἐγένετο λόγος περὶ τοῦ γάμου τῆς τὸν ἐσυλλογίζετο μετὰ φόβου, καὶ ἐπρόσεχε πολὺ περισσότερον παρ' ὅσον ἐφκίνετο εἰς τὴν στάσιν τοῦ Σπύρου ἀπὸ τῆς ἐπανόδου του.

Πρὸ πολλοῦ ἐγνώριζεν ὅτι τὴν ἠγάπα, καὶ ἂν μὲν δὲν ἀπετόλμησεν οὐδέποτε νὰ τῇ τὸ εἶπῃ, ὅμως ἐννοεῖ ὅτι ἐκεῖνος ἤξευρεν ὅτι τὸν ἐνόησεν, ὅτι δὲν εἶχε προσβληθῇ ἐκ τούτου καὶ ὅτι ὑφίστατο μετὰ αὐτῶν πλειότερον τῆς ὑποσχέσεως, ἀνέκφραστος ὑποχρέωσις. Ἐν τούτοις, ὑπανδρεύθη τὸν Κωνσταντῆν, οὐχὶ διότι τὸν ἠγάπα, ἀλλὰ μετὰ τῆς ἀμεριμνίας ἀγνῆς νεάνιδος, ἧτις ἐν τῷ γάμῳ βλέπει ἀπλῶς ἀπότομον

μεταβολὴν καὶ γόητρον ἀνεξαρτησίας καὶ ἐξουσίας ἐπὶ πολὺ ὄνειροποληθείσης. Ἐκτὸς τούτου πάντες τὴν παρώτρυνον· οἱ γονεῖς τῆς τῆ ἀνωμολόγουν τὰ πλεονεκτήματα τοιούτου γάμου· θὰ ἦτο πλουσία, θὰ κατεῖχε τοὺς γονιμωτάτους ἀμπελῶνας καὶ τὸν μεγαλείτερον κῆπον τῆς Λιθάρας. Ἐν ᾧ ὁ Σπύρας ἦτο πτωχός· ἀλλ' ἡ καρδιά τῆς ἦτο πολὺ νεαρά καὶ δὲν ἐσταμάτησεν εἰς τὴν ἰδέαν ταύτην· ἐντύπωσις ὅπως ἀλλοίως φύσεως, ἥτις πάντοτε τὴν εἶχε κρατήσῃ ἐπιφυλακτικὴν καὶ τὴν ἐτάρασεν ἄμα, τὴν ἀπέσπασεν αὐτοῦ. Ἡσθάνετο ἑαυτὴν ἀλληλοδιαδόχως ἐλκυομένην, εἶτα στενοχωρουμένην ὑπὸ τὰ βλέμματα αὐτοῦ· οἱ τρυφεροὶ λόγοι ἔθνησκον ἐπὶ τῶν χειλέων τῆς, καὶ οὐδέποτε στιγμὴ τις τῆς τόσον ὄνειροποληθείσης ἐρωτικῆς ἐκστάσεως εἶχεν ἐνώσῃ ἀμφοτέρων τὰς ψυχὰς των. Τῇ ἤρεσκε καὶ τῇ ἀπῆρεσκε ταῦτοχρόνως ἕνεκα τοῦ χαρακτῆρός του, ὃν ἠδυνάτει νὰ καθορίσῃ· δὲν ὠμοίαζε πρὸς τοὺς ἄλλους νέους. Ἀναμφιβόλως εἶχεν ἴδη πολλὰ πράγματα κατὰ τὰ ταξείδιά του, καὶ πολλὰ θὰ ἐδιδάχθη· θὰ εἶχεν ἴσως γνωρίσῃ μεταξὺ τῶν διεφθαρμένων καὶ βαναύσων ναυτῶν, κακοὺς ἀνθρώπους ὅστινες τὰν ἐδίδαξαν νὰ δυσπιστῇ· ἐπὶ τέλους τὸ μέτωπόν του δὲν παρουσίαζε πλέον τὴν γαλήνην ἐκείνην τοῦ ἀνδρός, τοῦ πάντοτε βιώσαντος ἐν τῷ μέσῳ τῶν συγχωρικῶν τῆς. Ἡ Διονυσούλα ἐτρόμαζε χωρὶς νὰ τὸ ἐνοῶ, ἐκ τῆς προώρου ταύτης ὠριμότητος.

Μετ' ἀγωνίας ἤκουσεν ἀγγελομένην τὴν ἐπάνοδον τοῦ Σπύρου. Καί τοι πάντοτε τὸν εἶχεν ἴδη εἰς ἄκρον μελίχιον, δειλὸν μάλιστα ἐγγὺς αὐτῇ, ἀλλ' ἐν τούτοις τὸν ἐγνώριζεν ἱκανὸν νὰ καταληφθῇ ὑπὸ σφοδρᾶς μανίας καὶ ἐφοβεῖτο· ἤσθάνθη μόνον βαθὺν οἶκτον πρὸς αὐτὸν ὅταν τὸν εἶδεν ἐπὶ τοσοῦτον καταβεβλημένον. Δὲν ἠδύνατο νὰ συνειθίσῃ εἰς τὴν ἰδέαν ταύτην ὅτι αὐτός, ὁ τόσον ἀγαθὸς καὶ γενναῖος, ὃν ἐπεθύμει διακαῶς νὰ ἴδῃ εὐτυχῇ καὶ παρηγορημένον, ἔπασχεν ἕνεκα αὐτῆς καὶ μόνῃς καὶ ὅτι ὑπέφερε χωρὶς νὰ παραπονῆται, καὶ ὅτι δὲν ἠδύνατο τίποτε νὰ πράξῃ διὰ νὰ τὸν παρηγορήσῃ.

Ἐσπέραν τινά, καθ' ἣν αἱ δύο οικογένειαι τοῦ Σπύρου καὶ τοῦ Κωνσταντῆ εὐρίσκοντο συνηθροισμέναι εἰς τὸ ἄκρον τοῦ κόλπου διὰ νὰ χαιρετίσωσι κοινὸν συγγενῆ, εὐρέθησαν ἐκεῖ ἀμφοτέροι καὶ ὠμίλησαν πρὸς ἀλλήλους. Ἡ Διονυσούλα ἐξεπλάγη διὰ τὴν ἀλλοίωσιν τῆς φωνῆς του, ἀλλὰ δὲν ἐτόλμησε νὰ τὸ εἶπῃ πρὸς αὐτόν· τὸν ἀφῆκε χωρὶς νὰ εὔρη ἕνα λόγον νὰ τῷ εἶπῃ, χωρὶς νὰ τὸν κυττάξῃ μάλιστα· πρὸ τῆς συμφορᾶς του ταύτης, μίαν μόνον σκέψιν οἴκτου καὶ ἀγνῆς ἀγάπης τῇ ἐπήρχετο, ἣν ἐφοβεῖτο νὰ ἐκφράσῃ, ἀλλ' ἦν ἐπεθύμει νὰ τῷ

εἶπε βαιᾶ τῇ φωνῇ, ὡς ἀγνωστάτην παράκλησιν: Μὴ μ' ἀγαπήξῃς, σ' ἐξορκίζω, μὴ μ' ἀγαπήξῃς ἔτσι.

Τῇ εἶπον νὰ ψάλλῃ ἄσμα τι ἐκ τῶν ἐγχωρίων παλαιῶν ἐκείνων, εἰς τὰ ὁποῖα ἡ γλυκεῖα καὶ διάθερμος φωνή της ἤρμοζεν. Ἐποποθετήθη πρὸ τῶν ἀκροατῶν της, στρέφουσα τὰ νῶτα πρὸς τὴν θάλασσαν ἧς τὰ κύματα ἐξετείνοντο μονονοῦκ εἰς τοὺς πόδας της. Ἐξέλεξε σοβαρὸν καὶ θλιβερὸν ἄσμα, ἐξ ἐκείνων, τῶν ὁποίων τὴν ἄρρητον ποίησιν καὶ τὴν ὠραιότητα δύναται τις νὰ ἐννοήσῃ μόνον ὅταν εὐρίσκῃται εἰς τὰ ὠραῖα μέρη, εἰς τὴν κυανῇ θάλασσαν, εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ εἰς τὰ ὄρη τῆς Ἑλλάδος.

Ἡ σιγὴ ἐπεγένετο· ἕκαστος ἤκουε χωρὶς νὰ ἐννοῇ τὸ ἀκατανίκητον γόητρον ὅπερ τὸν ἐπλήρου καθ' ὅσον ἤκουε τὴν θρηνώδη μελωδίαν, ἧτις μόνη ἐπάλλετο, ὡς ἔσχατόν τι ἄσμα πτηνοῦ, ὑπὸ τὸν οὐρανόν, ἐν τῇ μονώσει τῆς ἐσπέρας. Ἡ Διονυσούλα ἐφάνετο ὠραιότερα τοιουτοτρόπως· ἦτο κάτωχρος καθ' ὅσον ἔψαλλε, καὶ οἱ μεγάλοι μέλανες ὀφθαλμοὶ της, χαννωμένοι καὶ ὑγροὶ ὑπὸ τὴν συγίτησιν, προσέδιδον εἰς τὸ ἀγνὸν πρόσωπόν της οὐρανίαν γλυκύτητα. Ὁ Σπύρος συνεκινεῖτο καθ' ὅσον τὴν παρετήρει, καὶ αἱ ὀλίγαι ἐναπομείνουσαι δυνάμεις του τὸν ἐγκατέλειψαν· ταραχὴ κατέλαβεν αὐτόν ὀλόκληρον· ἠκράζετο μετὰ θλιβερᾶς ἡδονῆς καὶ ὅταν ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ἄσματός της οἱ ὀφθαλμοὶ τῆς Διονυσούλας ἔπесαν ἐπὶ τῶν ὀφθαλμῶν του, αὕτη ἀνεφρικίασεν ἰδοῦσα ρέοντα ἐξ αὐτῶν δύο δάκρυα.

Ἐχαμήλωσε τὴν κεφαλὴν διὰ νὰ τελειώσῃ χωρὶς νὰ τὸν βλέπῃ· ἀλλ' ὅτε, τοῦ ἡλίου δύσαντος, ἀνέλαβον ἀνὰ δύο τὴν πρὸς τὸ χωρίον ἄγουσαν, ἦλθεν ἐγγὺς αὐτοῦ καὶ ἐβάδισαν τοιουτοτρόπως, ὃ μὲν πησίον τοῦ ἄλλου, τελευταῖοι.

— Ἡθελα νὰ σοῦ μιλήσω, Σπύρο, εἶπεν αὕτη σταῖσα ἐπ' ὀλίγον· ἀφ' ὅτου ἐγύρισες δὲν σὲ βλέπω σχεδὸν ποτὲ καὶ δὲν εἶσαι πλέον ὁ ἴδιος, — καὶ ἐπειδὴ ἐκεῖνος ἀπέστρεψε τὴν κεφαλὴν, — ναι, ζεύρω, εἶσαι λυπημένος· ὦ! σὲ παρακαλῶ, μὴ λυπῆσαι, διότι λυπεῖς καὶ μένα πάρα πολὺ! Σπύρο, καῦμένε Σπύρο μου, ἄκουσέ με· δὲν εἶμεθα πλέον φίλοι, ὅταν ἄλλοτε; Μὴ λυπῆσαι τότε . . . νά, δός μου τὸ χέρι . . . σ' ἀγαπῶ πολὺ, ἀλήθεια, καὶ θὰ σ' ἀγαπῶ πάντοτε, ἀλλὰ δὲν θὰ ἦσαι πλέον λυπημένος, αἶ; δός μου τὸ χέρι σου.

Καὶ ἔλαβε τὴν χεῖρά του.

Ὁ Σπύρος ἔκλαυσε καὶ διὰ πρώτην φορὰν οἱ γλυκεῖς λόγοι τῆς νεαρᾶς γυναικὸς κατῴρθωσαν ἵνα ἐκραγῶσιν ἐντὸς τοῦ στήθους του οἱ ἐπὶ

πολύ συγκρατηθέντες λυγμοί του. Ἡσθάνθη τὴν χεῖρά του ἐντὸς τῆς ἰδικῆς της, ἀμα δὲ ἤκουε τὴν ἠχὴ τῶν τελευταίων λόγων της:—Σ' ἀγαπῶ πολύ, θὰ σ' ἀγαπῶ πάντοτε,— τότε τὸ πρόσωπόν του μετεβλήθη ἀποτόμως, οἱ ὀφθαλμοί του ἐξήστραψαν μέχρι τοῦ σημείου, ὥστε νὰ ξηρανθῶσι τὰ δάκρυά του, ἐκράτησε τὴν χεῖρα τῆς Διονουσοῦλας, εἶτα μετὰ περιπαθοῦς καὶ ὀργίλης ἀναφρικιάσεως, μὲ φωνὴν ὑπόκωφον, ἀνευρίσκων ἐν μιᾷ μόνη στιγμῇ ἀπασαν τὴν ἐνεργητικὴν θέλησίν του.

— Ναί, θὰ μ' ἀγαπήσης, ναί, θὰ μ' ἀγαπήσης πολύ, εἶπε, διότι ἐγὼ σ' ἀγαπῶ καὶ πρέπει νὰ τὸ μάθης. Ναί, θὰ μ' ἀγαπήσης, μὰ ὅχι 'σὰν ἀδελφόν σου, 'σὰν φίλον σου· θὰ μ' ἀγαπήσης 'σὰν ἀγαπητικόν σου, περισσότερο ἀπὸ κάθε ἄλλον, τὸ καταλαβαίνω, τὸ θέλω, θὰ γείνης ἰδική μου, ἰδική μου μόνον!

Τότε ἡ νεαρὰ γυνὴ ἐφοβήθη καὶ ἠθέλησε νὰ φύγῃ· ἀλλ' ἐπειδὴ ἐκεῖνος τὴν ἐκράτει·

— Ἄφησέ με, τῷ εἶπεν, ἄφησέ με, Σπύρο, δὲν εἶσαι φρόνιμος, ἄφησέ με, 'ξεύρεις πολὺ καλὰ ὅτι εἶμαι 'παντρεμμένη.

Ὁ Σπύρος δὲν τὴν ἤκουε· καταληφθεὶς αὐθις αἰφνιδίως ὑπὸ τοῦ πάθους ἐκείνου, ὅπερ ἡ συστολή, εἶτα ἡ θλιψὺς εἶχε καταπνίξει, εἶπε τὰ πάντα ταῦτοχρόνως καὶ ἐπανελάμβανε χωρὶς οὐδὲν ν' ἀκούη, μετὰ φλογεροῦ βλέμματος, τὰς τρομερὰς ταύτας λέξεις·

— Θὰ μ' ἀγαπήσης, θὰ γείνης ἰδική μου.

Εἶτα ἄφησε νὰ καταπέσῃ ἡ χεὶρ του, καὶ, χωρὶς νὰ προσθήσῃ καὶ μίαν μόνον λέξιν, παρηκολούθησε διὰ τῶν ὀφθαλμῶν τὴν Διονουσοῦλαν ἥτις ἀπεμακρύνετο κλαίουσα.

Δὲν συνήντησαν πλέον ἀλλήλους· ὁ Σπύρος οὐδὲ μετέβαινε πλέον εἰς τὴν ἐκκλησίαν. Ὁ Ἰούλιος ἦλθεν· ἤρχισαν τὴν συγκομιδὴν τῶν σταφίδων καὶ ἕκαστος ἐπέσπευδε τὴν ἐργασίαν του, ἥς καὶ μία μόνον βροχερὰ ἡμέρα ἠδύνατο νὰ καταστρέψῃ ἅπαντα τὸν καρπόν. Ὁ Κωνσταντῆς ἐπηγαينوῦρχετο ἐκ Λιθάρας εἰς τοὺς ἀμπελωνάς του, οἵτινες ἦσαν οἱ σημαντικώτατοι τοῦ τόπου. Κατεσκευάζεν εἶδος σιτοβολῶνος, ὅπερ ἤδη τῷ ἐχρησίμευεν ὡς σκέπη κατὰ τοῦ μεταμεσημβρινοῦ ἡλίου καὶ ἐν ᾧ διήρχετο τὴν νύκτα, ὅταν διέμενον ἐκεῖ πολλὰς ἡμέρας, ἕνα ἐπιτηρῆ κάλλιον τοὺς ἐργάτας του.

Ἡ Διονουσοῦλα μὴ βλέπουσα πλέον τὸν Σπύρον, ἐλάμβανεν ὀλίγον κατ' ὀλίγον θάρρος· πάντοτε φαιδρά, ἠγνόει νὰ ἐμβαθύνῃ εἰς τὸν κίνδυνον καὶ ἐξήγει τὰ πάντα κατὰ τὸν τρόπον της, δίκην παιδίου μὴ

πιστεύοντος τὴν σημασίαν τῶν λόγων. Τὰς λέξεις ἐκείνας, αἵτινες τοσοῦτον τὴν εἶχον τρομάξῃ, ἀπέδιδε τώρα εἰς ἀκούσιον παραλογισμόν.

— Ἦτο πολὺ λυπημένος, διανοεῖτο, καὶ ἔκαμα κακὰ νὰ πάγω κοντά του. Καϋμένη Σπύρο, ἦτο τρέλλα του καὶ θὰ λυπάται σήμερα καὶ κρύβεται, διότι δὲν θὰ θέλῃ νὰ μὲ λυπήσῃ.

Δὲν ἠπατάτο ἐντελῶς· ὁ Σπύρος δὲν ἐλυπεῖτο διὰ τοὺς λόγους του, ἀλλ' ἐπετίμα ἑαυτὸν διὰ τὰ δάκρυα ἅτινα προὔξενησεν. Ἐν τούτοις, ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης ἔλαβε τὴν ἀπόφασιν περὶ τῆς τύχης του, ἐπίσθη ὅτι ἀνέγνω εἰς τὸ μέλλον, καὶ, τὸν νοῦν ἀκαταπαύστως τεταραγμένον ἔχων ὑπὸ μυστικῆς ἐξάψεως, ἀνέμενε. Βεβαίως, δὲν εἶχεν οὐδὲν σχέδιον, δὲν ἐπεζήτη οὐδὲν μέσον, ἀλλὰ κατεῖχε τὴν πίστιν, ἣν διδεδει ἡ λατρεία σταθερᾶς ιδέας καὶ, ἂν τις τῷ ἔλεγεν ὅτι μετ' ὀλίγον ἡ Διουσουῖλα ἀπαστράπτουσα καὶ ἰλαρὰ θὰ ἦρχετο πρὸς αὐτόν, δὲν ἤθελεν ἐκπλαγῆ ἐπὶ τούτῳ.

Καὶ ἵνα ἐντυπωθῇ ἐν ἑαυτῷ κάλλιον ἢ πίστις αὐτῇ, ἐβάδιζεν ὄνειροπόλος, ἐπαναλαμβάνων πρὸ τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς θαλάσσης, τοὺς αἰωνίους τούτους μάρτυρας καταστάντας ἐμπίστους τοῦ ἔρωτός του, τοὺς λόγους οὓς εἶχεν εἶπη εἰς τὴν Διουσουῖλαν. Ὅταν ὁ δῦων ἥλιος ἐξηφανίζετο εἰς τὸν ὀρίζοντα, τὸν ἐχαιρέτιζεν ἀνακραζῶν·

— Ἦλιε, φέρε μου αὔριον τὴν καλὴ εἶδησι καὶ κατώρθωσε νὰ εἰπῶ: Σήμερα ἡ Διουσουῖλα θὰ μ' ἀγαπήσῃ.

Ἐπροσωποποιεῖ ἕκαστον ὄρος, ἕκαστον ἄνθος, ἔβλεπεν εἰς ὄλας τὰς ἀψύχους δυνάμεις ἀποκρύφους προστάτας, οὓς ἠρέσκετο νὰ ἰκετεύῃ.

Νύκτα τινὰ ὅμως, ἐν ᾗ ἠγρύπνει ἐξηπλωμένος τὸ πρόσωπον ἔχων ἐστραμμένον πρὸς τὴν θάλασσαν, παρακολουθῶν διὰ προσεκτικῷ βλέμματος τὰ κύματα ρίπτοντα ἐν πρὸς ἐν ἐπὶ τῆς ἀκτῆς τὸν φωσφορίζοντα ἀφρόντων, ἦρξατο νὰ σκέπτηται ὅτι ἀπὸ δύο ἡμερῶν ὁ Κωνσταντῆς διέμενεν εἰς τοὺς ἀμπελωνᾶς του καὶ ὅτι ἡ Διουσουῖλα ἦτο μόνη· ὑπετονθόρυσεν ὅσα ἔλεγε καθ' ἑκάστην·

— Διουσουῖλα, θὰ γείνης ἰδική μου.

Ἐπανελάβε τὰς λέξεις ταύτας ἑκπληκτος ὅτι τὰς ἤκουεν, ὥσαι διὰ πρώτην φοράν ἐνόησε ἄπασαν τὴν σημασίαν τῶν καὶ ἠσθάνθη ὅτι ἡ καρδία του ἐπάλλετο σφοδρότατα καὶ ὅτι ἡ κεφαλὴ του ἐφλέγετο.

Ἡ νύξ προὔχωρει σιωπηρὰ καὶ γαλήνιος, καὶ ἡ σελήνη ἐφεγγασθόλει μεγαλοπρεπῶς. Πέριξ αὐτοῦ, γυναῖκες, ἄνδρες, οἱ ἀδελφοὶ του, οἱ φίλοι του ὑπνωττον· ἤκουεν ἐνίοτε τὸν ἄνισον κρότον ἀνυψουμένης ἀναπνοῆς, ἀδιακρίτους στεναγμούς κατὰ τὸν βαθὺν πρῶτον ὕπνον. Πάν-

τες ἀνεπαύοντο ἐκ τῶν βαρέων ἐργασιῶν τῆς ἡμέρας καὶ τὸ χωρίον ἦτο κατὰ τὴν νύκτα ἐκείνην ἡσυχώτερον πάσης ἄλλης.

Μὲ λαϊμὸν τεταμένον καὶ μὲ βλέμμα ἀπλανές ὁ Σπύρος ἠκροάζετο. Εἶτα βραδέως ἀπέστρεψε τὴν κεφαλὴν, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ του ἔστησαν ἐπὶ τῆς οἰκίας τῆς Διονυσούλας.

Ἡ οἰκία αὕτη ὑφούτο παρὰ τοὺς πρόποδας τοῦ λόφου, περικυκλουμένη ὑπὸ μεγίστου κήπου ἀπομονοῦντος αὐτήν· πρὸς τὸ μέρος τῆς θαλάσσης δῶμα σκιαζόμενον ὑπὸ τῆς οἰκίας προέβαινε. Τὸ δῶμα τοῦτο ὁ Σπύρος δὲν ἠδύνατο νὰ παρατηρήσῃ, ἀλλ' ἐκεῖ ἡ νεαρὰ γυνὴ ἦτο ἐξηπλωμένη καὶ τὴν ἔβλεπε τόσοσ σαφῶς ἐν τῇ διανοίᾳ του ὡσεὶ ἦτο ἐγγὺς αὐτῆς.

— Κοιμᾶται, ἐσκέπτετο, μόνη καὶ τίποτε δὲν ταράζει τὸν παιδικόν της ὕπνον. Εἶναι χαρούμενη καὶ ἡσυχῃ, καὶ δὲν ὄνειρεύεται ὅτι ἐπῆρε διὰ παντός τὴν ζωὴν μου.

Ἐπὶ τέλους τῷ ἐπῆλθεν ἡ ἰδέα, ὅτι ἠδύνατο νὰ τὴν πλησιάσῃ καὶ ὅτι τὸ δῶμα δὲν ἦτο ὑψηλόν. Ἐπανελάμβανε φρίστων τοὺς βραχεῖς λόγους οὓς εἶχεν εἶπη πρὸς τὴν Διονυσούλαν καὶ τὸ λογικόν του τὸν ἐγκατελίμπανεν. Ὁ πόθος κατέστη διάπυρος, ἀκατανίκητος· εἰς μάτην ἠθέλε νὰ μείνῃ ἄπασαι αἱ δυνάμεις τῆς θελήσεώς του τὸν ὄθουσι τῶρα εἰς τὴν θεραπείαν τοῦ πάθους του καὶ ἐδεκαπλασίαζον τὴν δύναμιν αὐτοῦ· ἐνέδωκε.

Τότε, ἀθορύβως, συρόμενος, διωλίσθησε μεταξὺ τῶν κοιμωμένων· ἔφθασεν εἰς τὸ δῶμα, καὶ ἐκεῖ ἔσταμάτησεν.

Ἦτο πελιδνός, παγωμένος· ἐλιποψύχει. Ἀνέμενεν ἐπ' ὀλίγον, τυγκρατῶν τὴν ἀναπνοὴν του, καὶ ἠκροάσθη. Οὐδέν, — σιγὴ πανταχοῦ· τῷ ἐφάνη, ὅτι οὐδέποτε ἄλλοτε εἶχεν ἴδῃ γαληνιωτέραν νύκτα, καὶ ἡ σιγὴ αὕτη τὸν ἐφόβιζε· θὰ ἔλεγέ τις ὅτι ἡ φύσις ἀγωνιώσα εἰσίγα διὰ νὰ ἐπιτρέψῃ κάλλιον εἰς αὐτὸν ν' ἀκούσῃ τοὺς παλμούς τῆς συνειδήσεώς του. Ἐκύλισε μέχρι τοῦ χείλους τοῦ τοίχου κορμὸν κεκομμένου δένδρου, ὃν ἠνώρθωσεν, εἶτα γοργῶς ἀνερριχθῆ εἰς τὸ πτερυγιόν.

Ἡ Διονυσούλα ἦτο ἐκεῖ· κάτωθεν αὐτοῦ, ἐξηπλωμένη ἐπὶ διπλῆς ἀνδρολίδας, ῥεῖδομένη εἰς τὸν μικρὸν τοῖχον προφυλάσσοντα αὐτήν ἀπὸ τοῦ ἀνέμου, ὡς ἐντὸς δωματίου, μὲ τὸν οὐρανὸν ἀντὶ ὀροφῆς. Ἐκοιμᾶτο περιβεβλημένη τὸν λευκὸν χιτῶνά της, διηνοιγμένον εἰς τὸν λαϊμὸν, μὲ τοὺς βραχιόνας ἡμιγύμνους· ἐρυθρὸν σκέπασμα ἐξετείνετο εἰς τοὺς πόδας της.

Ὁ Σπύρος ἠσθάνετο ἑαυτὸν λιποψυχοῦντα καθ' ὅσον τὴν ἔβλεπε·

κατῆλθε πλησίον της καὶ ἐγονυπέτησεν. Αἴσθημα αἰσχύνης καὶ οἴκτου τὸν κατέλαβε πρὸ τοῦ ὕπνου ἐκείνου· οὐδέποτε ἄλλοτε τὴν εἶχεν ἴδη τόσον ἀγνήν καὶ τόσον ὠραίαν· τῷ ἐπήρχετο ἐπιθυμία νὰ ζητήσῃ συγγνώμην παρ' αὐτῆς καὶ ν' ἀναχωρήσῃ. Ἐλάλει πρὸς αὐτὴν βαιᾶ τῆ φωνῆ, οἰνοὶ πρὸς παιδίον· ὠρκίζετο εἰς ἑαυτὸν νὰ μὴ τὴν ἐξυπνήσῃ. Ἡχροάζετο τὴν γλυκεῖαν καὶ ἤσυχον ἀναπνοήν της μόλις ὑπεγείρουσαν τὸ στῆθός της καὶ ἐκπεμπομένην, τακτικὴν πάντοτε, διὰ μέσου τῶν ἡμιηνεφωμένων χειλέων της· καὶ διέμενεν ἐκεῖ, ἀκίνητος, γοητευμένος, ἐν μακρᾷ ἐκστάσει.

Ἡ ἀνεστραμμένη χεὶρ της ἐκρέματο λευκὴ καὶ λεπτὴ ἐπὶ τοῦ σκεπάσματος, εἰς τὸ πλευρόν της· ἐνόμισεν ὅτι ἠδύνατο νὰ λάβῃ τὴν χεῖρά της· ἡ νεαρὰ γυνὴ ἐξύπνησε.

Κατ' ἀρχὰς δὲν τὸν ἀνεγνώρισε· τὸν προσέβλεπε μετ' ἀπλανῶν ὀφθαλμῶν. Αἴφνης ἀπέσπασε τὴν χεῖρά της τῆς ἰδικῆς του, μεθ' ὑποκόφρου ἀναφωνήσεως·

— "Αἰ! . . . ὁ Σπύρος . . . ὑπετονθόρυσεν ἔντρομος.

Καὶ ἔφερεν ἀμφοτέρας τὰς χεῖράς της εἰς τὸ μέτωπόν της διὰ νὰ μὴ τὸν βλέπῃ. Εἶτα ὠρθώθη, καὶ ἐν ᾧ ἔμελλε νὰ ἐκπέμψῃ μεγάλην κραυγὴν·

— "ὦ! μὴν εἰπῆς τίποτε, μὴ φωνάζῃς, εἰ δὲ μὴ χάνομαι, εἶπε χαμηλοφώνως ὁ Σπύρος γονυπετής, μὴν εἰπῆς τίποτε, Διονουσοῦλα . . . σου ὀρκίζομαι ὅτι δὲν θὰ σοῦ κάμω τίποτε κακό.

Ἐξηκολούθησε δὲ διὰ συντετριμμένης φωνῆς·

— "ὦ! συγχώρησέ με, συγχώρησέ με, εἶμαι πολὺ δυστυχής· ἠθέλησα μόνον νὰ σοῦ μιλήσω, δὲν ἠμποροῦσα νὰ μείνω ἐκεῖ κάτω." Ἀφῆσέ με μονάχα νὰ σὲ βλέπω νὰ κοιμᾶσαι.

Ἡ Διονουσοῦλα τὸν θεώρει· ἐκεῖνος ὠλόλυξε καὶ διτήγειρε τὸν οἶκτον. Τῷ εἶπεν ἀπλῶς·

— "Ὅχι, ἄφησέ με, φύγε, Σπύρο . . . ἔκαμες πολὺ κακὰ, ἄφησέ με.

Τότε ἐκεῖνος τῇ ἀνέμνησε τὰς παρελθούσας ὥρας, τὸν ἔρωτά του· τῇ ἀφηγήθη τοὺς φόβους του, τὰς ἀβεβαιότητάς του· πῶς ἐκείνη δὲν τὸν ἐνόησε, πῶς δὲν τὸν ἀνέμεινεν.

Ἡ σκέψις αὕτη τῷ ἀπέδωκεν ἀπασαν τὴν μανίαν του.

— Διονουσοῦλα, πρέπει νὰ γείνης ἰδικὴ μου, ἡ ὥρα ἦλθε καὶ σοῦ τὸ εἶπα.

Ἡ νεαρὰ γυνὴ ἔτρεμεν, ἀσθμαίνουσα. Ὁ Σπύρος μετὰ σπασμωδικῷ φρικασμοῦ ἔλαβε τὸ πλατὺ χαντζαρίον του καὶ τὸ ἔδειξεν εἰς αὐτήν·

— Ναί, ἐξηκολούθησε, πρέπει νὰ γείνης 'δική μου, πρέπει.

Τότε ἡ Διονυσούλα ἔκλαυσε.

— "Ω! Σπύρο, κακὰ κάνεις, αὐτὸ εἶναι ἄνανδρον. Ξέρεις πολὺ καλὰ ὅτι εἶμαι 'παντρεμμένη καὶ δὲν εἰμπορῶ νὰ γείνω ἰδική σου. "Ω! κακὰ κάνεις, εἶσαι ἄνανδρος.

Καὶ ἔστρεψε τὸ σῶμά της, καλύψασα τὴν κεφαλὴν διὰ τῶν χειρῶν της καὶ ἔρειδομένη εἰς τὸ πτερύγιον τοῦ δώματος.

Ἐκεῖνος τὴν θεώρει ἡλιθίως· ἔβλεπε τὴν κόμην της, τὸν λαιμόν της, τὴν ράχιν της διασειόμενα ὑπὸ μακρῶν λυγμῶν, καὶ δὲν ἐνόει πλέον. Εἶδε μόνον, ὅτι τετέλεσται, ὅτι ἦτο ἄνανδρος καὶ ὅτι ἀπώλεσεν αὐτὴν διὰ παντός· ὄχι, οὐδέποτε ἐμελλε ν' ἀνήκη εἰς αὐτόν, ἀλλ' εἰς ἄλλον,—καὶ ἔθλιβεν ἐντὸς τῆς χειρὸς του τὴν λαβὴν τῆς μαχαίρας του, προσβλέπων πάντοτε αὐτὴν, ἀπειρηκῶς. Τότε ἐκμανεῖς ἐπὶ τῇ ιδέᾳ ταύτῃ, ἐπλησίασε τὰ χεῖλη εἰς τὸν τράχηλόν της, κάτωθεν τῆς συνεστραμμένης κόμης της καὶ τὴν ἠσπάσθη μανιώδης, ἐν ᾧ δ' ἐκείνη ἐστρέφετο διὰ νὰ τὸν ἀπωθήσῃ καὶ ἔτεινε πρὸς αὐτὸν τοὺς δύο βραχιονιάς της, ἤγειρε τὸ χαντζαρίον του καὶ δι' ἐνὸς μόνου κτυπήματος τὸ ἐβύθισεν εἰς τὸ γυμνὸν στῆθός της.

Βραγχνώδης, φρικαλέα κραυγὴ ἔσταμάτησεν εἰς τὸν λάρυγγα τῆς Διονυσούλας· ἔπεσε πρὸς τὰ ἔμπρός, εἰς τὰς ἀγκάλας του.

Τὴν ἐπιούσαν τὸν εὖρον ἐγγὺς τῆς νεκρᾶς, τὸ πρόσωπον κεκολλημένον ἔχοντα εἰς τὴν πληγὴν, εἰς τὸ αἷμα. Οὐδὲ λέξιν εἶπε καὶ ἀφέθη νὰ τὸν συλλάβωσιν. Ἐδικάσθη καὶ κατεδικάσθη ἐν Πάτραις, καὶ κατὰ τὰς πρώτας ἡμέρας τοῦ φθινοπώρου ὁ μικρὸς λιμὴν τῆς Λιθάρας ἐδέχθη τὴν φέρουσαν τὴν λαιμοτόμον καὶ τὸν κατάδικον ἀτμοσημιόλιαν. Τὸ ἱκρίωμα ἀνηγέρθη ἐπὶ τῆς ἀκτῆς, ἡ δὲ κεφαλὴ τοῦ Σπύρου ἔπεσεν εἰς τὴν αὐτὴν θέσιν, ἐν ᾗ ἡ Διονυσούλα εἶχε ψάλη.

Γ. Α. ΒΑΛΑΒΑΝΗΣ

Αἱ ἀρεταὶ ἀναπτύσσονται εἰς τὸν πόλεμον, ἡ εἰρήνη δὲν γεννᾷ ἄνδρας τοῦ πολέμου. Πρὸς τοῦτο ἔχομεν καὶ παράδειγμα ἰκανῶς εὐγλωττον εἰς ἐνίσχυσιν τῆς ἀληθείας ταύτης. Ὁ Μικαύλης, κατὰ τοὺς ἱστορικοὺς αὐτοῦ, πρὸ τοῦ ἀγῶνος, ἦτο οἰνοπότης καὶ καπνοπότης, ἀλλ' ἅμα ἐκραγέντος τοῦ πολέμου, ἀφῆκε τὰ ἐλαττώματα ταῦτα καὶ ἐγένετο ὁ μέγας ἐκεῖνος θαλασσομάχος.

— Συνήθως δύναται τις εἰπεῖν, ὅτι οἱ ἀπὸ σκηνῆς ὑποκριταὶ πονοῦσι καὶ ἀγαπῶσι πλείοτερον τὸν τόπον ἢ οἱ κρατοῦντες τὴν πολιτικὴν σκηνὴν.

— Καλὸν ἄσμα ἰσοδυναμεῖ πρὸς καλὴν πράξιν.